ПРЕПОРЪКИ

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 26 април 2010 година

относно научноизследователската инициатива за съвместно планиране „Културното наследство и глобалната промяна: ново предизвикателство за Европа“

(2010/238/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 181 от него,

като има предвид, че:

(1) Културното наследство, по смисъла на Конвенциите на ЮНЕСКО за опазване на световното културно и природно наследство и за опазване на нематериалното културно наследство [1], е много крехко и е изложено на многобройни рискове, свързани с остаряване, неблагоприятни условия на околната среда и антропогенен натиск.

(2) За повечето граждани на Европа културното наследство в своя материален вид, като исторически сгради, сбирки, обекти и предмети, както и със своята нематериална стойност, която включва историята, колективната памет и идентичност, е неповторимо и с незаменима стойност.

(3) Комбинираното въздействие на изменението на климата, други промени в околната среда, човешката намеса и рисковете, свързани със сигурността, представлява заплаха за културното наследство на Европа. По-конкретно, изменението на климата може да доведе до необратимо увреждане или загуба на културно наследство поради неговата крехкост и възраст. Освен това бедствията и рисковете, свързани със сигурността, са заплаха за физическото оцеляване на културното наследство като символ и икона на европейски градове и обекти.

(4) Необходими са синхронизирани действия, за да се предотврати нанасянето на непоправими щети на европейското културно наследство във връзка с тези комбинирани рискове.

(5) На своето заседание на 3 декември 2009 г. Съветът по конкурентоспособност призна „Културното наследство, изменение на климата и сигурност“ (заглавието по-късно беше променено на „Културното наследство и глобалната промяна: ново предизвикателство за Европа“) за област, в която съвместното планиране би се отразило изключително благотворно на разпокъсаните понастоящем действия на държавите-членки в областта на научните изследвания. В тази връзка съветът прие заключения, в които признава необходимостта от стартиране на инициатива за съвместно планиране в тази област и прикани Комисията да вземе участие в нейната подготовка. Съветът потвърди отново, че съвместното планиране е процес, воден от държавите-членки, а ролята на Комисията е да го подпомага.

(6) Съвместното планиране при научноизследователската дейност в областта на културното наследство и глобалната промяна би осигурило координация на научноизследователската дейност в тази област, което ще има значителен принос за създаването на напълно функциониращо Европейско научноизследователско пространство за опазване на културното наследство и укрепване на европейското лидерство и конкурентоспособността на научноизследователската дейност в тази област.

(7) За постигането на заложените в настоящата препоръка цели държавите-членки следва да си сътрудничат с Комисията за проучване на възможните инициативи, които Комисията би могла да подеме, за да ги подпомогне при изготвянето и изпълнението на програмата за стратегически научни изследвания.

(8) За да може Комисията да докладва на Европейския парламент и на Съвета, държавите-членки следва редовно да отчитат пред Комисията постигнатия напредък във връзка с тази инициатива за съвместно планиране,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

1. Държавите-членки се насърчават да разработят обща визия за това, как сътрудничеството и координацията в областта на научноизследователската дейност на равнището на Съюза може да подпомогне опазването на културното наследство във всичките му форми, като се гарантира неговата сигурност и устойчива експлоатация.

2. Държавите-членки се насърчават да разработят обща програма за стратегически научни изследвания, определяща средно- и дългосрочните научноизследователски потребности и цели в областта на опазването и използването на културното наследство в контекста на глобалната промяна. Програмата за стратегически научни изследвания трябва да съдържа план за прилагането със заложени в него приоритети, основни цели и график, както и необходимите за изпълнението му инструменти и ресурси.

3. Държавите-членки се насърчават да включат следните действия като част от програмата за стратегически научни изследвания и плана за прилагане:

[1] За определенията на „материално и нематериално културно наследство“ вижте: ЮНЕСКО, Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство, Париж, 16 ноември 1972 г.; ЮНЕСКО, Конвенция за опазване на нематериалното културно наследство, Париж, 17 октомври 2003 г.

а) определяне и обмен на информация относно съответните национални програми и научноизследователска дейност;

б) засилване на капацитета за съвместни действия и технологична оценка, особено по отношение на въздействието на глобалната промяна върху културното наследство и мерките за превенция и опазване;

в) обмен на информация, ресурси, най-добри практики, методи и насоки;

г) открояване на области или научноизследователски дейности, които биха извлекли полза от координирането, съвместните покани за предложения или съсредоточаването на ресурсите;

д) определяне на реда и условията за научноизследователската дейност, която ще бъде провеждана съвместно в областите, посочени в буква г);

е) отчитане на променящите се потребности на посетителите и потребителите при определяне на целите на научноизследователските програми в областта на културното наследство;

ж) съвместно използване, когато това е уместно, на съществуващите научноизследователски инфраструктури или изграждане на нови съоръжения, като координирани банки от данни или разработване на модели за изучаване на процесите на влошаване на състоянието;

з) насърчаване на по-добро сътрудничество между публичния и частния сектор, както и отворен достъп до иновациите между различните научноизследователски дейности и бизнес сектори, които имат отношение към културното наследство, в това число туризъм, устойчива поддръжка и изграждане или възстановяване на обекти, сгради или ландшафти и свързаните с това бизнес услуги;

и) изнасяне и разпространение на знания, новаторство и междудисциплинарни методологични подходи;

й) създаване на връзки между центровете за научноизследователска дейност в областта на културното наследство.

4. Държавите-членки се насърчават да изградят обща управленска структура в областта на културното наследство и глобалната промяна със задача изготвянето на общи условия, правила и процедури за сътрудничество и координация, както и наблюдаване на изпълнението на програмата за стратегически изследвания.

5. Държавите-членки се насърчават да изпълняват съвместно програмата за стратегически научни изследвания чрез своите национални научноизследователски програми или други научноизследователски дейности на национално равнище.

6. Държавите-членки се насърчават да си сътрудничат с Комисията с оглед проучване на възможните инициативи, които Комисията би могла да подеме, за да ги подпомогне при изготвянето и изпълнението на програмата за стратегически научни изследвания и при координиране на съвместните програми с други инициативи на Съюза в тази област.

7. Държавите-членки се насърчават да докладват редовно на Комисията за постигнатия напредък по тази инициатива за съвместно планиране.

Съставено в Брюксел на 26 април 2010 година.

За Комисията

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Член на Комисията